

Nadia Hernández

Autora del llibre 'Picasso en el punto de mira' (Memoria Artium)

“La ultradreta va estrenar amb Picasso un format d'atemptat”

● Aquesta historiadora de l'art experta en col·leccionisme ha penetrat en un món de tenebres del tardofranquisme: la picassofòbia i la fúria contra tot allò que fes olor de cultura crítica

Nadia Hernández (Barcelona, 1963), davant del Museu Picasso de Barcelona ■ JOSEP LOSADA

Maria Palau
BARCELONA

L / inici de la seva investigació és la descoberta d'una enigmàtica col·lecció...

Jani Figueras, el propietari del Mas de Torrent, va comprar una col·lecció de tapets sense més intenció que decorar l'hotel quan el va obrir, fa 30 anys. El sorprenia que alguns clients li diguessin: “Però si això és un Ponç, això és un Calder...” Ell no s'ho creia, pel preu que n'havia pagat. Em va contractar per esbrinar-ho. I, efectivament, tots eren originals i tots estaven dedicats a Picasso.

Tornarem a aquesta història, la part bonica de tota una altra història molt més greu. Què va passar a les acaballes del 1971?

Que Picasso va fer 90 anys i arreu li van organitzar actes d'homenatge. Aquella visibilitat que va tenir l'artista va enfurismar grups d'extrema dreta espanyola i van atemptar contra el seu nom. Els seus objectius van ser llibreries que tenien llibres so-

bre ell als aparadors, galeries que exposaven obra seva... Tots tenim present el cop a la galeria Theo de Madrid, que exhibia la *Suite Vollard* i que aquests energúmens van destruir. Però n'hi va haver molts més, d'atacs contra la cultura, que havien quedat oblidats.

L'objectiu número u era el Museu Picasso de Barcelona.

No van poder perquè estava en alerta. El seu responsable, Joan Ainaud de Lasarte, va fer una crida als diaris: “Tot visitant ha de ser un vigilant.” I llavors van anar a buscar les preses fàcils, com la galeria Taller de Picasso, que duen dos nois de 18 anys del PSUC. La van cremar. Un d'aquests joves, Santiago Palet, va ser el que es va posar en contacte amb artistes nacionals i internacionals i els va demanar, per carta i amb un tapet adjuntat —em va dir que el tapet és una idea que li va donar Dalí—, unes paraules de suport a Picasso per fer una exposició a Vallauris. La resposta va ser extraordinària: va rebre més de 200 obres de primeres firmes que

anaven molt més enllà de la simple dedicatòria. I la mostra es va fer, el gener del 1972. Un any després, Picasso va morir.

Afectat?

A un amic seu li va dir: “Han atemptat contra la meua obra? Això no és cap notícia. Una notícia hauria sigut que haguessin cremat el Museu del Prado.” Segons el poeta Rafael Alberti, el va entristir molt.

Vostè va entrevistar qui va encoratjar els assaltants.

El que sobtava és que van ser accions coordinades. Els agressors havien rebut entrenament en una masia a Olot de membres de l'extrema dreta italiana. Només vaig haver de llegir les memòries que molt temps després han escrit aquests individus: ho relaten tot amb pèls i senyals. Entre ells, el que ho va instigar: Blas Piñar. No va parar d'arremetre contra Picasso en els seus mítings, a la revista *Fuerza Nueva*.... Hi vaig contactar poc abans que morís. Es va limitar a remetre'm al seu llibre. La motivació d'acarnissar-se

amb Picasso va ser una confusió seva que continuava sense reconèixer 40 anys després. Estava convençut que el que la galeria Theo va exposar era la sèrie *Somni i mentida de Franco*.

Aquesta onada de vandalisme no es va aturar aquella tardor calenta del 1971.

Amb Picasso, la ultradreta va estrenar un format d'atemptat que va replicar en molts altres objectius, com ara la revista *El Popus*. No s'ha aturat mai, tot i que la meua anàlisi només arriba al 1975. El 2012 van atacar la llibreria Antonio Machado del Círculo de Bellas Artes; la Diada de fa sis anys, la Blanquerna...

La relació del règim amb la figura de Picasso va ser molt ambigua. Tant, que es va permetre l'obertura del Museu Picasso, ni que fos d'amagat: sense utilitzar el seu nom i sense inauguració oficial.

Gairebé des dels anys cinquanta, el règim entén que necessita Picasso per legitimar-se a l'exterior. I inicia una estratègia per dissociar l'home comunista que

insulta Franco i que diu que no tornarà mai més a Espanya mentre mani ell de l'artista espanyol internacionalment reconegut. Va ser un miracle que es pogués inaugurar el Museu Picasso el 1968. I aquí s'ha de reconèixer la tasca de l'alcalde Porcioles. Era, per descomptat, absolutament lleial al règim, però també era una persona sensible a la cultura i va entendre perfectament el que significava per a la ciutat de Barcelona. Al seu arxiu personal, es veu claríssimament la doble estratègia comunicativa per convèncer tant Picasso com el sector menys immobiliari del franquisme. El museu es va obrir, però de manera discreta, sí, i va rebre moltes crítiques internacionals. “S'inaugura el museu no Picasso”, van escriure els grans mitjans.

Disculpi, però seria meravellós que es fes una exposició de la col·lecció del Mas de Torrent... Era la idea un cop vam haver catalogat el fons. Ho vaig proposar al Museu Picasso. Però no va sortir bé. I és una llàstima, perquè són peces magnífiques.

Si amb això no ho solucioneu... acudiu als professionals

Truca'ns al
93 761 07 44

ESCOBAR
NETEGES INDUSTRIALS,
DESEMBUSSAMENTS
I BUIDATS

MÉS DE
50 ANYS
d'experiència

www.escobarsl.com

FESMÉS
el bricolatge de casa

reformes · jardí · moble kit

fes-te
Client
FESMÉS
fesmes.cat

Demana la targeta
client Fesmes
i acumula un **3%**
dte en cada compra

**PER FI EL MANTENIMENT
DEL TEU ASCENSOR
A MIDA**

MANTENIMENT
JAERAHORA

www.citylift.net

CITY
LIFT